

349

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA INFRASTRUKTURY¹⁾

z dnia 15 marca 2011 r.

w sprawie badań niezbędnych do otrzymania świadectwa maszynisty oraz zachowania jego ważności²⁾

Na podstawie art. 22b ust. 22 ustawy z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym (Dz. U. z 2007 r. Nr 16, poz. 94, z późn. zm.³⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Rozporządzenie określa zakres i częstotliwość badań przeprowadzonych w celu oceny spełnienia wymagań zdrowotnych, fizycznych i psychicznych, niezbędnych do otrzymania świadectwa maszynisty oraz zachowania jego ważności, zwanych dalej „badaniami”.

2. W ramach badań sprawdzane jest spełnianie przez maszynistę wymagań zdrowotnych, fizycznych i psychicznych, jakie powinny spełniać osoby ubiegające się o otrzymanie świadectwa maszynisty oraz zachowanie jego ważności, zwanych dalej „wymaganiami”, określonych w załączniku nr 1 do rozporządzenia.

§ 2. Badania lekarskie wykonywane w ramach badań, o których mowa w § 1, stanowią badania w rozumieniu ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. — Kodeks pracy (Dz. U. z 1998 r. Nr 21, poz. 94, z późn. zm.⁴⁾) i są

wykonywane z uwzględnieniem przepisów w sprawie przeprowadzania badań lekarskich pracowników, zakresu profilaktycznej opieki zdrowotnej nad pracownikami oraz orzeczeń lekarskich wydawanych do celów przewidzianych w Kodeksie pracy.

§ 3. 1. Przed rozpoczęciem badania lekarz:

- 1) sprawdza tożsamość osoby zgłaszającej się na badanie;
- 2) upewnia się, czy osoba zgłaszająca się na badanie nie zgłasza się bezpośrednio po ukończeniu pracy, czy jest wypoczęta i czy jej stan pozwala na prawidłową ocenę spełniania przez nią wymagań. W przeciwnym przypadku odmawia wykonania badania i uzgadnia jego nowy termin, powiadamiając o tym pisemnie przewoźnika kolejowego albo zarządcę infrastruktury kolejowej, który wydał skierowanie na badanie.

2. Przepisy ust. 1 stosuje się odpowiednio przy przeprowadzaniu badań psychologicznych.

§ 4. Badania wstępne, o których mowa w art. 229 § 1 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. — Kodeks pracy, przeprowadza się również w celu oceny spełniania wymagań niezbędnych do otrzymania świadectwa maszynisty.

§ 5. Badania okresowe, o których mowa w art. 22b ust. 7 ustawy z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym, przeprowadza się co 2 lata do ukończenia przez maszynistę 55 roku życia, a następnie co rok, z zastrzeżeniem § 6 ust. 4.

§ 6. 1. W ramach badań, o których mowa w § 4 i 5, przeprowadza się:

- 1) ogólne badanie lekarskie ze szczególnym uwzględnieniem oceny: stanu układu krążenia i układu oddechowego, stanu psychicznego i sprawności narządu ruchu;
- 2) badanie narządu wzroku wykonywane przez lekarza posiadającego specjalizację w dziedzinie okulistyki;
- 3) badanie narządu słuchu i równowagi oraz aparatu głosowego, z uwzględnieniem audiogramu wykonywane przez lekarza posiadającego specjalizację w dziedzinie otorynolaryngologii;
- 4) badanie układu nerwowego wykonywane przez lekarza posiadającego specjalizację w dziedzinie neurologii;
- 5) badanie psychologicznej przydatności zawodowej, uwzględniające czynniki ryzyka zawodowego i szczególne wymogi sprawności psychicznych w transporcie kolejowym oraz metodykę badań psychologicznych, wykonywane przez psychologa;

¹⁾ Minister Infrastruktury kieruje działem administracji rządowej — transport, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 4 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 listopada 2007 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Infrastruktury (Dz. U. Nr 216, poz. 1594).

²⁾ Niniejsze rozporządzenie w zakresie swojej regulacji wdraża postanowienia dyrektywy 2007/59/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 r. w sprawie przyznawania uprawnień maszynistom prowadzącym lokomotywy i pociągi w obrębie systemu kolejowego Wspólnoty (Dz. Urz. UE L 315 z 03.12.2007, str. 51).

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2007 r. Nr 176, poz. 1238 i Nr 191, poz. 1374, z 2008 r. Nr 59, poz. 359, Nr 144, poz. 902, Nr 206, poz. 1289 i Nr 227, poz. 1505, z 2009 r. Nr 1, poz. 3, Nr 18, poz. 97, Nr 19, poz. 100, Nr 98, poz. 817, Nr 115, poz. 966, Nr 157, poz. 1241 i Nr 214, poz. 1658 oraz z 2011 r. Nr 5, poz. 13.

⁴⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1998 r. Nr 106, poz. 668 i Nr 113, poz. 717, z 1999 r. Nr 99, poz. 1152, z 2000 r. Nr 19, poz. 239, Nr 43, poz. 489, Nr 107, poz. 1127 i Nr 120, poz. 1268, z 2001 r. Nr 11, poz. 84, Nr 28, poz. 301, Nr 52, poz. 538, Nr 99, poz. 1075, Nr 111, poz. 1194, Nr 123, poz. 1354, Nr 128, poz. 1405 i Nr 154, poz. 1805, z 2002 r. Nr 74, poz. 676, Nr 135, poz. 1146, Nr 196, poz. 1660, Nr 199, poz. 1673 i Nr 200, poz. 1679, z 2003 r. Nr 166, poz. 1608 i Nr 213, poz. 2081, z 2004 r. Nr 96, poz. 959, Nr 99, poz. 1001, Nr 120, poz. 1252 i Nr 240, poz. 2407, z 2005 r. Nr 10, poz. 71, Nr 68, poz. 610, Nr 86, poz. 732 i Nr 167, poz. 1398, z 2006 r. Nr 104, poz. 708 i 711, Nr 133, poz. 935, Nr 217, poz. 1587 i Nr 221, poz. 1615, z 2007 r. Nr 64, poz. 426, Nr 89, poz. 589, Nr 176, poz. 1239, Nr 181, poz. 1288 i Nr 225, poz. 1672, z 2008 r. Nr 93, poz. 586, Nr 116, poz. 740, Nr 223, poz. 1460 i Nr 237, poz. 1654, z 2009 r. Nr 6, poz. 33, Nr 56, poz. 458, Nr 58, poz. 485, Nr 98, poz. 817, Nr 99, poz. 825, Nr 115, poz. 958, Nr 157, poz. 1241 i Nr 219, poz. 1704, z 2010 r. Nr 105, poz. 655, Nr 135, poz. 912, Nr 182, poz. 1228, Nr 224, poz. 1459, Nr 249, poz. 1655 i Nr 254, poz. 1700 oraz z 2011 r. Nr 36, poz. 181 i Nr 63, poz. 322.

- 6) badanie krwi, w tym: morfologia z rozmazem, glikemia na czczo, aminotransferazy i gamma-glutamylotranspeptydaza oraz badanie ogólne moczu;
- 7) badanie elektrokardiograficzne w spoczynku;
- 8) badanie radiologiczne klatki piersiowej;
- 9) badanie w kierunku substancji psychotropowych i nadużywania alkoholu, jeżeli istnieją wskazania;
- 10) inne badania diagnostyczne i specjalistyczne, jeżeli są potrzebne do oceny zdolności fizycznej i psychicznej badanego.

2. Wyniki badań laboratoryjnych, z wyjątkiem badania poziomu glikemii na czczo, uznaje się za miarodajne, jeżeli od dnia ich wykonania minęło nie więcej niż 6 miesięcy, a w przypadku badania radiologicznego — nie więcej niż 48 miesięcy, jeżeli nie zachodzą okoliczności uzasadniające ponowne ich wykonanie.

3. Lekarz, o którym mowa w § 7 ust. 5 rozporządzenia Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 30 maja 1996 r. w sprawie przeprowadzania badań lekarskich pracowników, zakresu profilaktycznej opieki zdrowotnej nad pracownikami oraz orzeczeń lekarskich wydawanych do celów przewidzianych w Kodeksie pracy (Dz. U. Nr 69, poz. 332, z późn. zm.⁵⁾), zwany dalej „lekarzem uprawnionym”, na podstawie przeprowadzonego przez siebie ogólnego badania lekarskiego, a także wyników badań, o których mowa w ust. 1 pkt 2—4 i 6—10, oraz oceny psychologicznej przydatności zawodowej, wydanej w wyniku badania, o którym mowa w ust. 1 pkt 5, wydaje orzeczenie lekarskie, którego wzór określa załącznik nr 2 do rozporządzenia. W przypadku wydania orzeczenia lekarskiego o spełnianiu wymagań lekarz uprawniony określa termin badania okresowego.

4. Lekarz uprawniony może wyznaczyć krótszy termin przeprowadzenia badania okresowego niż określony w § 5, jeżeli stwierdzi, że jest to niezbędne dla prawidłowej oceny stanu zdrowia maszynisty. Uzasadnienie wyznaczenia krótszego terminu przeprowadzenia badania okresowego lekarz uprawniony wpisuje do dokumentacji medycznej.

5. Orzeczenie lekarskie sporządza się w trzech egzemplarzach, z których pierwszy egzemplarz otrzymuje osoba badana, drugi egzemplarz — przewoźnik kolejowy albo zarządca infrastruktury kolejowej, który wydał skierowanie na badanie, a trzeci — Prezes Urzędu Transportu Kolejowego.

⁵⁾ Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. U. z 1997 r. Nr 60, poz. 375, z 1998 r. Nr 159, poz. 1057, z 2001 r. Nr 37, poz. 451 oraz z 2010 r. Nr 240, poz. 1611.

6. Osoba badana lub przewoźnik kolejowy albo zarządca infrastruktury kolejowej, który wydał skierowanie na badanie w podmiocie uprawnionym do przeprowadzania badań lekarskich i orzekania, w celu sprawdzenia spełniania wymagań zdrowotnych, fizycznych i psychicznych, niezbędnych do uzyskania licencji oraz świadectwa maszynisty, o którym mowa w art. 22a ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym, niezgadzający się z treścią wydanego orzeczenia lekarskiego, o którym mowa w ust. 3, może wystąpić, w ciągu 7 dni od dnia wydania tego orzeczenia, za pośrednictwem lekarza, który je wydał, z wnioskiem o przeprowadzenie ponownego badania w tym podmiocie. Przepisy ust. 1—5 stosuje się odpowiednio. Orzeczenie lekarskie wydane w tym trybie jest ostateczne.

§ 7. 1. Badania, w tym badania laboratoryjne krwi i moczu oraz inne badania diagnostyczne i specjalistyczne, jeżeli są potrzebne do właściwej oceny spełniania przez maszynistę wymagań, przeprowadza się również w następujących przypadkach:

- 1) po każdym wypadku przy pracy;
- 2) po każdej przerwie w pracy spowodowanej wypadkiem z udziałem osób;
- 3) po zakończeniu czasowej niezdolności do pracy, spowodowanej chorobą trwającą co najmniej 30 dni;
- 4) powrotu maszynisty do pracy po przerwie trwającej dłużej niż 6 miesięcy;
- 5) jeżeli zachodzi obawa, że maszynista przestał spełniać wymagania;
- 6) w przypadku określonym w art. 22b ust. 16 ustawy z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym;
- 7) w innych przypadkach, jeżeli wynika to z odrębnych przepisów.

2. Badania, o których mowa w ust. 1, wykonuje się ze szczególnym uwzględnieniem tych narządów i układów, których funkcjonowanie było zaburzone lub stało się powodem skierowania maszynisty na badanie.

3. Przepisy § 6 stosuje się odpowiednio w zakresie dotyczącym trybu wydawania orzeczeń lekarskich.

§ 8. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 7 dni od dnia ogłoszenia.

Minister Infrastruktury: *C. Grabarczyk*

Załączniki do rozporządzenia Ministra Infrastruktury
z dnia 15 marca 2011 r. (poz. 349)

Załącznik nr 1

WYMAGANIA ZDROWOTNE, FIZYCZNE I PSYCHICZNE, NIEZBĘDNE DO OTRZYMANIA ŚWIADECTWA MASZYNISTY ORAZ ZACHOWANIA JEGO WAŻNOŚCI

1. Wymagania dotyczące ogólnego stanu zdrowia fizycznego i psychicznego

Maszyniści powinni mieć dobry stan zdrowia fizycznego i psychicznego, a w szczególności:

1) nie powinny u nich występować choroby lub nie-sprawności lub

2) nie powinni przyjmować leków lub innych substancji

— które mogą powodować: nagłą utratę świadomości, osłabienie uwagi lub zmniejszenie zdolności koncentracji, nagłą utratę sprawności, utratę równowagi lub koordynacji, istotne ograniczenie czynności ruchowych, zachowania patologiczne.

2. Wymagania dotyczące narządu wzroku

2. 1. Konieczne jest spełnienie następujących wymagań dotyczących narządu wzroku:

1) ostrość wzroku:

a) bez korekcji 0,8/0,8 w przypadku osób, które ubiegają się o świadectwo maszynisty, a dotychczas nie były uprawnione do wykonywania czynności maszynisty,

b) bez korekcji 0,5/0,5 lub 0,7/0,3 oraz z korekcją 1,0/0,5 lub 0,8/0,8 (korekcja $\pm 3,0$ D sph; $\pm 2,0$ D cyl) w przypadku osób z udokumentowanymi uprawnieniami do wykonywania czynności maszynisty, które ubiegają się o zachowanie ważności świadectwa maszynisty;

2) widzenie pośrednie i do blizy dobre bez lub z korekcją;

3) prawidłowe rozpoznawanie barw za pomocą tablic pseudoizochromatycznych Ishihary;

4) rozpoznawanie sygnałów barwnych — test opiera się na rozpoznawaniu pojedynczych barw, a nie na różnicach względnych;

5) pole widzenia — prawidłowe;

6) widzenie obuoczne — zachowane;

7) czucie kontrastu — dobre;

8) odporność na olśnienie — prawidłowa;

9) brak upośledzenia widzenia mimo stwierdzenia postępującej choroby narządu wzroku.

2. 2. W przypadkach astygmatyzmu wymagana jest opinia lekarza okulisty. Osoby stosujące okulary lub soczewki kontaktowe są okresowo badane przez lekarza okulistę w ustalonych przez niego terminach.

2. 3. Wszczyepy soczewek oraz stan po zabiegach keratotomii i keratektomii są dozwolone pod warunkiem kontroli przez lekarza okulistę w ustalonych przez niego terminach.

2. 4. Barwione soczewki kontaktowe i soczewki fotochromatyczne nie są dozwolone. Soczewki z filtrem UV są dozwolone.

3. Wymagania dotyczące słuchu, mowy i układu przedsionkowego

Konieczne jest spełnienie następujących wymagań:

1) słuch wystarczający do prowadzenia rozmowy telefonicznej i do usłyszenia sygnałów ostrzegawczych i komunikatów radiowych;

2) osoba badana powinna słyszeć szept każdym uchem oddzielnie:

a) z odległości 5 m w przypadku osób, które ubiegają się o świadectwo maszynisty, a dotychczas nie były uprawnione do wykonywania czynności maszynisty,

b) z odległości 2 m w przypadku osób z udokumentowanymi uprawnieniami do wykonywania czynności maszynisty, które ubiegają się o zachowanie ważności świadectwa maszynisty;

3) niedosłuch dla ucha gorzej słyszącego na poziomie: nie wyższym niż 40 dB przy częstotliwościach 500 i 1000 Hz, nie wyższym niż 45 dB przy częstotliwości 2000 Hz i nie wyższym niż 60 dB przy częstotliwości 3000 Hz;

4) brak zaburzeń równowagi;

5) brak przewlekłych zaburzeń mowy przy uwzględnieniu konieczności przekazywania wiadomości w sposób głośny i wyraźny.

4. Wymagania dotyczące narządu ruchu

Wystarczająca sprawność narządu ruchu w zakresie kończyn górnych, kończyn dolnych i kręgosłupa.

5. Wymagania dotyczące psychologicznej przydatności zawodowej

Zdolności poznawcze (pamięć, uwaga i koncentracja, percepcja, rozumowanie), sprawność psychomotoryczna (czas reakcji i koordynacja rąk), komunikowanie się i osobowość, umożliwiające bezpieczne wykonywanie obowiązków maszynisty.

WZÓR ORZECZENIA LEKARSKIEGO

pieczęć podmiotu
uprawnionego

ORZECZENIE LEKARSKIE NR

Na podstawie art. 22b ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym (Dz. U. z 2007 r. Nr 16, poz. 94, z późn. zm.) po wykonaniu badań przeprowadzonych w celu oceny spełniania wymagań zdrowotnych, fizycznych i psychicznych, niezbędnych do otrzymania/zachowania ważności^{*)} świadectwa maszynisty oraz w celu stwierdzenia braku przeciwwskazań do wykonywania pracy na stanowisku maszynisty orzeka się, że:

Pan/i

urodzony/a w dnia
(dzień, miesiąc, rok)

numer PESEL/w przypadku braku numeru PESEL nazwa i numer dokumentu tożsamości

.....

zamieszkały/a
(adres zamieszkania)zatrudniony/a / przyjmowany/a do pracy^{*)}W
(nazwa pracodawcy/zakładu pracy)ubiegający/a się o otrzymanie/zachowanie ważności^{*)} świadectwa maszynisty

1. spełnia wymagania niezbędne do otrzymania/zachowania ważności^{*)} świadectwa maszynisty oraz wobec braku przeciwwskazań zdrowotnych jest zdolny/a do wykonywania pracy na stanowisku maszynisty^{*)}

data badania okresowego
(dzień, miesiąc, rok)

2. nie spełnia wymagań niezbędnych do otrzymania/zachowania ważności^{*)} świadectwa maszynisty oraz wobec przeciwwskazań zdrowotnych jest niezdolny/a do podjęcia/wykonywania^{*)} pracy na stanowisku maszynisty^{*)}

3. nie spełnia wymagań niezbędnych do zachowania ważności świadectwa maszynisty oraz wobec przeciwwskazań zdrowotnych utracił/a zdolność do wykonywania pracy na stanowisku maszynisty z dniem^{*)}

.....

Ograniczenia wynikające ze stanu zdrowia:

— obowiązkowe korzystanie z okularów lub soczewek kontaktowych^{*)}.....
(pieczęć i podpis lekarza uprawnionego)

..... dnia

Pouczenie

Osoba badana lub przewoźnik kolejowy albo zarządca infrastruktury kolejowej, który wydał skierowanie na badanie w podmiocie uprawnionym do przeprowadzania badań lekarskich i orzekania, w celu sprawdzenia spełniania wymagań zdrowotnych, fizycznych i psychicznych, niezbędnych do uzyskania licencji oraz świadectwa maszynisty, o którym mowa w art. 22a ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym, niezgodzający się z treścią wydanego orzeczenia lekarskiego może wystąpić, w ciągu 7 dni od dnia wydania orzeczenia, za pośrednictwem lekarza, który je wydał, z wnioskiem o przeprowadzenie ponownego badania w tym podmiocie i wydanie ostatecznego orzeczenia. Niniejsze pouczenie nie ma zastosowania w przypadku badań ponownych.

^{*)} Niepotrzebne skreślić.